

En livsmedelsstrategi för Sverige

– fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet

Regeringens handlingsplan del 2

Inledning

Den nationella livsmedelsstrategin utgörs av en proposition och en handlingsplan. För insatser direkt relaterade till arbetet med livsmedelsstrategin avsattes medel i statsbudgeten för åtgärder i handlingsplan del 1 till och med 2019. Utöver dessa medel öronmärktes 540 miljoner kronor för arbetet med genomförandet av Livsmedelsstrategin inom ramen för Landsbygdsprogrammet under åren 2014–2020.

Propositionen är en plattform och anger förutsättningarna för det fortsatta långsiktiga arbetet för en konkurrenskraftig livsmedelskedja mot slutåret 2030. Livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 består av ett antal olika åtgärder som ska bidra till att nå livsmedelsstrategins övergripande mål under åren 2020-2025.

En långsiktig handlingsplan

- Livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 innehåller satsningar på 122 miljoner kronor årligen fram till och med 2025, dessutom görs ytterligare satsningar på totalt 114 miljoner kronor under 2020. Det övergripande målet för livsmedelsstrategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska. Långsiktigheten i handlingsplan del 2 är en nyckel i arbetet med livsmedelsstrategin för att nå målet till 2030.
- Handlingsplanen tar avstamp i att nå målet till 2030 genom långsiktiga åtgärder inom de tre strategiska områdena: Regler och villkor, Konsument och marknad och Kunskap och innovation. Respektive åtgärd följs av öronmärkta medel fram till och med 2025, till olika myndigheter och aktörer, som anses bäst lämpade för att utföra uppgiften i syfte att stärka den svenska livsmedelskedjan.
- Ett samlat grepp där hela livsmedelskedjan ingår, med svensk livsmedelsproduktion i centrum, är viktigt för att nå livsmedelsstrategins mål. Det kommer i sin tur att bidra till en positiv landsbygdsutveckling genom möjlighet för ökad sysselsättning och tillväxt på landsbygden. Handlingsplan del 2 ska verka som en fortsatt satsning på den svenska livsmedelskedjan och bidra till att stärka det svenska matundret.

Foto: Maria Nilsson

Inriktningsmål för ekologisk konsumtion och produktion

Regeringens inriktningsmål är att 30 procent av den svenska jordbruksmarken ska utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030 och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

Genomförande

Handlingsplan del 2 gäller fram till och med år 2025. Åtgärderna i handlingsplanen utgör strategiska satsningar för att nå målen för livsmedelsstrategin. Åtgärderna ska bidra till att uppnå strategins målsättningar och vision.

Satsningar inom strategins olika insatsområden

Regler och villkor

Långsiktiga satsningar

- **Analys av den samlade regelgivningen för livsmedelskedjan** – genomföra analyser av den samlade regelgivningen för livsmedelskedjan för att identifiera regler som försämrar konkurrenskraften, tillväxtpöjligheterna eller innovationsförmågan för företagen i livsmedelskedjan samt identifiera eventuella brister i transparens och tillämpning av regelverken.
- **Förenkling genom utveckling av verksamt.se** – utveckling av verksamt.se, inklusive Serverat, för att skapa ett gemensamt system för enkla digitala myndighetskontakter.
- **Strategisk kompetensförsörjning** – genomföra analys och förslag på åtgärder för att underlätta kompetensförsörjning inom livsmedelssektorn. Med utgångspunkt i analysen ska det bidra till utveckling och etablering av relevanta utbildningar och andra kompetensförsörjningsinsatser.
- **Kompetenscentrum för hållbar hantering av vatten i jordbruket** – en strategi för en hållbar hantering av vatten i jordbruket ska tas fram som bland annat innehåller underhåll och anpassning av diken och andra markavvattningsanläggningar för en ökad produktion och förbättrad vattenmiljö samt ökat behov av bevattning i områden med risk för torka.
- **Vidareutveckla svenskt vattenbruk** – vidareutveckla främjandearbetet av vattenbruket genom koordinering av den svenska vattenbruksnäringen för att skapa en långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig livsmedelskedja. Vidareutvecklingen ska särskilt beakta förädlings- och innovationsmöjligheter för vattenbruksnäringen samt främja regelförenkling, teknikutveckling och samverkan.

- **Stärka Växtskyddsrådet** – Växtskyddsrådet ska fortsatt vara ett forum för fördjupad dialog och kunskapsutbyte inom växtskydd för att skapa en förutsägbarhet i beslut vilket ger brukarna förutsättningar att ha bättre framförhållning.
- **Säkra tillgången till växtskyddsmedel för mindre användningsområden** – utveckla och säkra växtskyddsmedel, för ett hållbart växtskydd för grödor som odlas i liten omfattning eller som har mindre användningsområden.
- **Avelsarbete på regnbåge** – att vidareutveckla och fortsätta avelsarbete på regnbåge för att förbättra den odlade fiskens egenskaper.

Insatser under 2020

- **Förstudie för databasinfrastruktur för lantbruket för att systematiskt lagra och använda data** – förstudien syftar till att precisera ett eller flera konkreta lösningsförslag som fokuserar på en databasinfrastruktur för lantbruket för att systematiskt lagra och använda data för effektivare processer, produktutveckling och optimering av befintliga produkter och tjänster.
- **Stärkt finansiering av åtgärder inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet** – satsning på aktuella åtgärder där nationell medfinansiering ska förstärkas för investeringar inom fiske, investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk samt diversifiering inom fiske.
- **Kontroll av musslor och ostron** – fortsatt utföra offentlig kontroll av bakterier och toxiner i vissa havsområden där musslor och ostron odlas.

Konsument och marknad

Långsiktiga insatser

- **Ett kraftfullt vildsvinspaket** – paketets innehåll kommer beslutas under början av 2020.
- **Insatser mot livsmedelsfusk** – förstärka och vidareutveckla insatserna för att motverka livsmedelsfusk bland annat i syfte att öka konsumenternas förtroende för redligheten i livsmedelsproduktionen.
- **Minskat matsvinn** – fortsatt arbete att minska matsvinn i hela livsmedelskedjan. Arbetet utgår från en tidigare fastlagd handlingsplan, där det första steget är att ta fram ett etappmål för minskat matsvinn.
- **Vidareutveckling av Nyckelhålet** – informationsspridning om märkningen i samverkan med livsmedelsbranschen för att underlätta för alla konsumenter att göra hälsosamma val vid köp av livsmedel.
- **Verka för en fortsatt utveckling av offentliga måltider** – arbeta för att främja hållbar och hälsosam livsmedelskonsumtion i offentlig sektor.
- **Satsning på att få svenska anläggningar godkända för export till tredje land** – utveckla arbetet med exportgodkännanden för svenska livsmedel och jordbruksvaror som syftar till att få svenska anläggningar godkända för export till tredje land.

- **Ökat marknadstillträde** – fortsatt utveckla arbetet med exportgodkännanden för svenska livsmedel och jordbruksvaror i syfte att underlätta för ökad export. Myndigheternas arbete ska ske i nära samverkan med branschens aktörer.
- **Ett livsmedellexportprogram med fokus på små och medelstora företag** – i samverkan med företag, branschorganisationer och regionala aktörer arbeta för en ökad livsmedellexport genom satsningar och initiativ under konceptet 'Try Swedish'.
- **Ett regionalt exportprogram för livsmedelsföretag** – programmet ska rikta sig mot innovativa livsmedelsföretag och livsmedelsföretag med stor potential att nå ut på exportmarknaden.
- **Fortsatt satsning på livsmedellexportansvariga stationerade på potentiella tillväxtmarknader** – livsmedellexportansvariga ska bland annat bidra till att svenska företag får en kontakt på den specifika marknaden och bidra till att svenska företag finner nya exportmöjligheter.

Insatser under 2020

- **Eldrimner** – ett nationellt resurscentrum för att utveckla och bevara kunskapen om mathantverk genom att samla in generell kunskap och bidra till metodutveckling.
- **Bocuse d'Or** – satsning på det svenska deltagandet i Bocuse d'Or för att stärka attraktionskraften i den svenska livsmedelskedjan.
- **Arbeta för likvärdig kontroll** – insats för att skapa goda och stabila förutsättningar för företagen genom likvärdig kontroll och en god kontrollsed.
- **Delta på livsmedels- och jordbruksmässan Grüne Woche i Berlin 2021** – förberedande arbete för att organisera att svensk deltagande vid livsmedels- och jordbruksmässan Grüne Woche.
- **Identifiera hållbara livsmedelssystem** – genomföra en förstudie för hållbara livsmedelssystem som innebär att sammanställa och analysera pågående arbete inom området. Analysen ska definiera begreppet och visa på vilka behov som finns för att uppnå ett hållbart och konkurrenskraftigt livsmedelssystem.

Långsiktiga insatser

- **Utveckla kompetenscentrum för växtförädling** – säkerställa tillgång till nya växtsorter anpassade för svenska odlingsförhållanden vid kompetenscentrumet Grogrund.
- **Sweden Food Arena** – ge stöd till Sweden Food Arena för att stärka livsmedelskedjans innovationsförmåga och konkurrenskraft.
- **Innovationsfrämjande arbete med fokus på livsmedelskedjan** – stärka innovationsarbetet inom den svenska livsmedelskedjan, dels genom ökad innovationshöjd och dels genom att främja ökad tvärssektoriell samverkan.

Insatser under 2020

- **Medel till Nationella forskningsprogrammet** – finansiera det nationella forskningsprogrammet för livsmedel under 2020. Det nationella forskningsprogrammet ska bidra till att uppnå livsmedelsstrategins övergripande mål om en ökad livsmedelsproduktion som är hållbar och konkurrenskraftig.
- **Studie för utveckling av kött- och charkutbildningar** – som ska bidra till en plattform för näringslivet att förbättra kompetensförsörjningen inom branschen.
- **Hållbar och konkurrenskraftig animaliesektor** – förstudie för ett nationellt kunskapsnav för en hållbar och konkurrenskraftig animaliesektor som ska bidra till nationell kunskapsförsörjning som fokuserar på animaliesektorns behov av att stärka kunskapsöverföringen mellan forskning och praktiskt genomförande.

Tvärgående insatser

- **Samordning av livsmedelsstrategin** i syfte att stärka genomförandet av livsmedelsstrategin och verka för att livsmedelsstrategins mål uppnås. I åtgärden ingår att samordna och främja samverkan mellan alla aktörer i livsmedelskedjan, både inom näringsliv och myndigheter, på nationell och regional nivå, samt att kommunicera livsmedelsstrategins mål och resultat samt föreslå eventuella justeringar.
- **Uppföljning och utvärdering av livsmedelsstrategin** samt livsmedelskedjans utveckling totalt och över tid för att identifiera fortsatta möjligheter och utmaningar för att nå livsmedelsstrategins mål.

